

Pidacitika na Anthu Acipangano Cakale

O que aconteceu com as pessoas do
Antigo Testamento

Livro para novos leitores na língua Cisena
Nível 3

Ficha Técnica:

Título: Pidacitika na Anthu Acipangano Cakale
(O que Aconteceu com as Pessoas do Antigo Testamento)
(Stories of People in the Old Testament)

Língua: Cisena

Ilustrações: Art of Reading 2.0

Primeira edição electrónica, 2010

Produzido por: Prodelise
lidemo.net@gmail.com
C.P. 652
Nampula, Nampula
Moçambique

O utilizador pode copiar e distribuir a obra

Madzi Makulu Adamala Dziko

(O Dilúvio)

Pisagumanika muna Genesesi 6

Pantsi pano
pakhali na anthu
azinji. Mulungu
aona pyonsene.
Anthu onsene
akhacita kuipa.

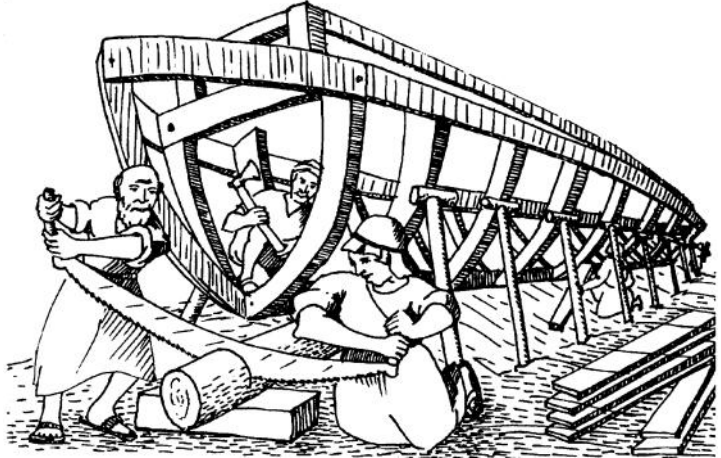
Na tenepa Mulungu atsukwala napyo mbalanga kuti:
-Ndinafudza dziko yonsene. Ndinagudjula pyonsene
pidasanya ine. Anthu, pinyama, mbalame za kudzulu,
pyonsene pinafa. Pinthu
pyakunyanyasa! Pyonsene
pyaipa.

Mbwenye Mulungu agumana
mamuna m'bodzi wadidi.
Mulungu aona kuti Nowa
ngwadidi. Nowa akhalambira
Mbuya Mulungu wace.

Mulungu ampanga Nowa kuti:

-Ndinapha anthu onsene na pinyama pyonsene pya pantsi. Iwo asacita pyakuipa maningi. Cita bote ikulu kakamwe. Ndinapulumusa iwe na mudzi wako, m'bote. Mulungu anabvumba maningi. Madzi anadzaza pantsi pano ponsene. Anati akhale madzi makulu anadza kadya dziko yonsene. Ndinafudza pyonsene piri pa dziko.

Mulungu athimiza na kulonga kuti:

-Iwe Nowa! Sankhula pinyama pyonsene. Mamuna na nkazi. Kwatambo pinyama pinomwe toera undiyikhire ntsembe. Kwata pyakudya pyonsene pya anthu na pya pinyama. Mulungu ampanga Nowa kuti acite. Nowa acita pyonsene ninga mudapangirwa iye.

Nowa apita
m'bote na nkazi
wace. Ana ace atatu
na akazi awo
apitambo. Adikhira
ntsiku zinomwe.
Madzi atoma
kubvumba pa dziko.
Avumba ntsiku
makumanai na
masiku na masikati.

Nowa na mudzi wace
apulumuka. Anango onsene
amala kufa. Pinyama pyonsene
pikhali kunjya pyafa.

Nowa, na mudzi wace na
pinyama pikhali na iye m'bote
apulumuka. Pa dziko, madzi
amala ntsiku dzana na
makumaxanu.

Pakumala ndzidzi onowu madzi apwa. Ntsiku ibodzi Nowa afungula janera ya bote. Iye abulusa khungubwe. Akhafuna kuona ngakhala madzi akhadapwa. Khungubwe yabuluka mbikhala mbizungulira. Hadagumana ntunda tayu. Buluka penepo Nowa atuma nkhangayiwa. Nkhangayiwa hadagumana ntunda tayu.

Nowa adikhira ndzidzi ukulu ene. Atuma pontho nkhangayiwa. Na maulo nkhangayiwa yabwerera na tsamba pa mulomo. Nowa afuthula manja ace. Iye atambira nkhangayiwa mbaiyikha m'bote. Nowa adikhira pontho sumana ibodzi. Iye atuma pontho nkhangayiwa. Pa ndzidzi onowu nkhangayiwa hidabwererabve tayu.

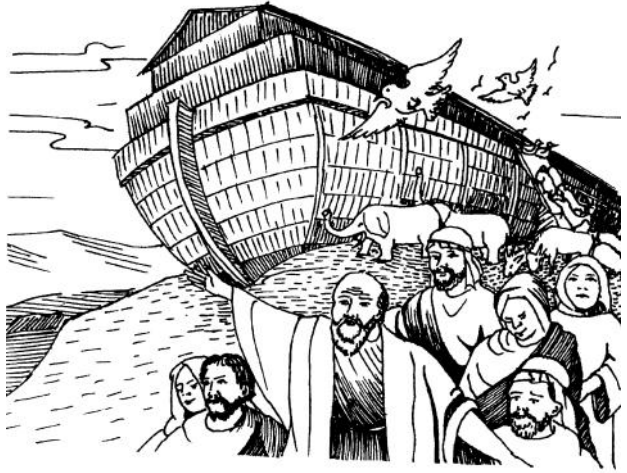
Akhala ntsiku
zizinji m'bote.

Mulungu alonga
na Nowa tenepa:

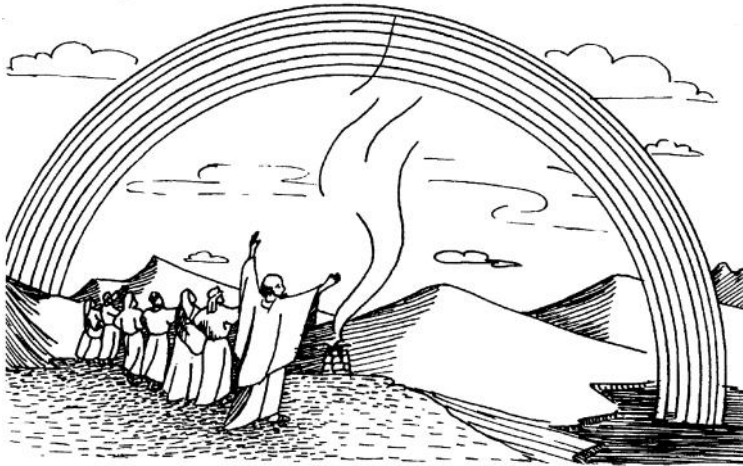
-Buluka m'bote.

Kwata nkazi wako.
Kwata ana ako
amuma, na akazi
awo. Nowa abuluka
na nkazi wace na
ana ace na akwenya
ace onsene. Buluka

penepo, pinyama pyonsene pyabuluka m'bote.

Nowa akomerwa.
Aperka takhuta kuna
Mulungu. Acitira Mulungu
guwa ya ntsembe. Nowa
apereka ntsembe kuna
Mulungu. Iye apha
pinyama pingasi toera
kupasa mbiri Mulungu.
Nowa apisa pinyama
pingasi na mbalame
zingasi pa guwa.

Mulungu aona ntsembe. Iye atsanzaya. Alonga na muntima mwace kuti: "Cipo nkhabe kudza kaifudzave dziko na madzi."

Mulungu alonga tenepa:

-Ndinati ndicite cidzindikiro cibodzi. Ndinati ndicite utazimu kudzulu. Ndi cidzindikiro ca cipangano cathu. Cipo ndinadza kaifudza dziko na madzi. Cingaoneka cidzindikiro ceneci, ndinakumbuka cipangano cidacita ine na anthu onsene.

Mulungu alonga tenepa:

-Pa ndzidzi unagumanika mataka, panaoneka umera, panaoneka kutonthola na kupisa, unaoneka ndzidzi wa malimwe na wa khoni, kunaoneka masiku na masikati.

Tawira:

1. Longa dzina ya mamuna akhali wadidi patsogolo pa Mulungu?
2. Anthu angasi adapulumuswa na madzi makulu?
3. Thangwi yanji anthu anango aleka kupulumuswa?
4. Ana angasi akhali na Nowa?
5. Ninji ntsembe?
6. Thangwi yanji Nowa apereka ntsembe kuna Mulungu?
7. Tingaona uta-zimu usatikumbusa anji?
8. Longa na mafala pang'ono pire pidapfunza iwe pa cipfunzo ici.

Abharaamu na Izaki

(Abraão e Isaac)

Pisagumanika muna Genesesi 22:1-18

Mulungu acemera Abharaamu:

-Abharaamu!

Iye atawira:

-Ndiri pano.

Mulungu ampanga:

-Kwata mwana wako Izaki, anafuna iwe makamaka. Ine ndinakupangisa phiri. Ndoko pa phiri eneyo, ucite ntsembe mwana wako. Mangwana mwace, Abharaamu aenda na Izaki na anyabasa awiri. Pa ntsiku ya citatu, Abharaamu aapanga anyabasa ace kuti:

-Salani pano. Ine na mwana ndiri kwenda kule, kaphembera Mulungu.

Mwana abvunza:

-Baba, bira inafuna ikhwa ntsembe iri kupi?

Abharaamu atawira:

-Mulungu anatipasa.

Abharaamu acita

ciguwa ca ntsembe,
mbaikha Izaki padzulu.
Pakumala penepo, akwata
mpeni mbafuna kumupha.

Na mwansanga, anju wa Mulungu alonga kudzulu kuti:

-Abharaamu.

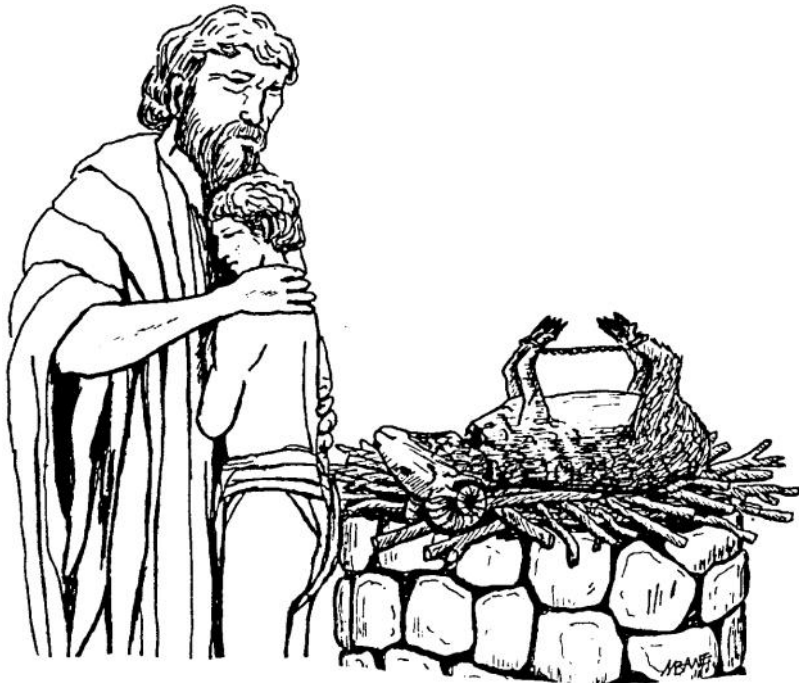
Abharaamu atawira:

-Ndiri pano.

Anju wa Mulungu ampanga kuti:

-Leka kupha mwana. Cincino ndisadziwa kuti usagopa Mulungu. Na tenepa hudakhonda kupasa Mulungu mwana wako m'bodzi basi tayu. Wabvera Mulungu.

Abharaamu alang'ana nkhundu mwace, aona bira ibodzi ya kumangwa pa thundudzi. Iye akwata bira mbacita ntsembe.

Mwana wace hadafa mbancita ntsembe tayu.

Mulungu wa kukhonda mala alonga tenepa:

-Ine ndakomerwa na pidacita iwe, ndinakupanga kuti:

“Ndinakupasa nkhombo zikulu. Anako, adzukulu ako na cidzukulu-kuluwe cako, anakhala a kuinjipa. Iwo anakunda anyamalwa ako. Ine ndinakupasa nkhombo. Ndinati ndipase nkhombo mbumba yonsene ya pa dziko na thangwi yako. Iwe wacita pidakupanga ine.”

[“Ntsembe” ndiko kubveka kupha cinyama toera kupasa Mulungu.]

Tawira:

1. Anyabasa angasi adaenda na Abharaamu ku phiri?
2. Izaki akhafuna phiwa nanji?
3. Mbani adalonga kuna Abharaamu kuti Izaki akhonde kufa?
4. Longa pang’ono pidapfunza iwe pa cipfunzo ici.
5. Ndi ninji ntsembe?

Djakobo

(Jacob)

Pisagumanika muna Genesesi 25:19-34; 27:1-28:22)

Ikhaliipo banja ibodzi, ikhali na ana awiri. Baba wawo akhacemerwa Izaki. Nkazi wace ndi Rabheka. Ana awo, akhacemerwa Izau na Djakobo. Iwo akhali mamphasa. Nkulu akhali Izau, wa ng'ono akhali Djakobo. Baba akhafuna Izau, mai akhafuna Djakobo.

Izau akhali nyakusodza wa pinyama pya ntsanga. Iye akhakomerwa na kusodza n'sanga. Akapha pinyama toera adye pa nyumba.

Izau akhaphikira cakudya toera baba wace adye. Baba wace akhakomerwa na phoso eneyo.

Makhaliro a Djakobo akhadasiyana na m'bale wace. Iye hakhaenda kapha pinyama tayu. Djakobo akhafuna kukhala pa nyumba basi, na kutsanzaya.

Nsiku inango
Izau aenda
kasodza. Iye
adembuka pikulu
kakamwe na
kubwera. Iye
akhali na njala,
pontho akhadaneta.

Izau aenda kuna
Djakobo
mbampanga:
-Ndipasembo
cakudya cidaphika
iwe.

Djakobo antawira mbampanga:

-Bwera ticinjane ukulu wako na cakudya.

Izau na njala ikakhala na iye antawira, mbampanga:

-Ndisafuna
kufa. Penepi
kuna ine
sipinthu tayu.

Na tenepa
Izau, acinja
ukulu wace na
cakudya.

Izau akhali na njala ikulu. Iye acimwana kukoya cilemedzo ca ukulu wace. Na njala aona kuti cakudya ndico cikulu kupita ukulu. Atawira mbadumbira. Atawira kupasa Djakobo ukulu.

Izau adya cakudya cidapaswa iye na m'bale wace.

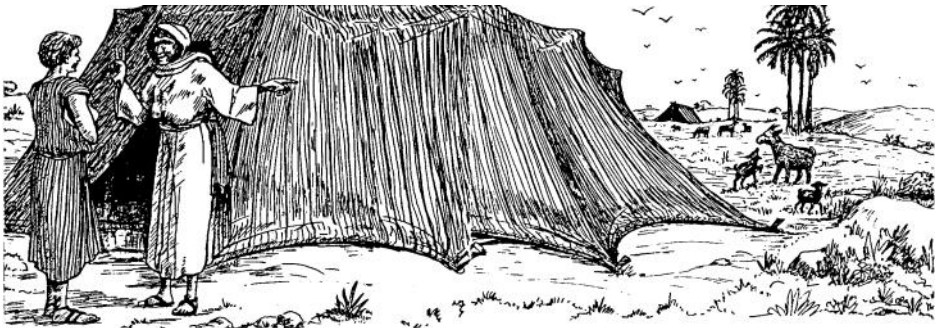
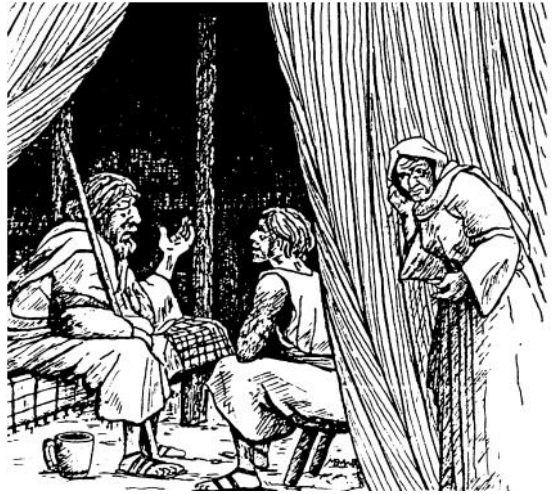
Pakumala, Izaki, baba wa Izau na wa Djakobo akalamba. Akhacimwana ona. Iye akhafuna kuphemberera kuti apase nkhombo mwana wace wa nkulu.

Acemera Izau n'nyumba mwace mbampanga kuti:

-Ine ndakalamba. Ndinafa. Ntsiku nkhaba kuidziwa.

Ndoko ukaphe cinyama cibodzi ca ntsanga. Phika cakudya cinakomerwa na ine. Ndingamala kudya ndikuphemberere mbandisati kufa. Rabheka mai wa Izau na Djakobo apibva. Iye akhali dhuzi. Izau aenda ntsanga kasodza.

Rabheka athamanga mbaenda kuna Djakobo. Iye andziwisa pidabva iye, mbampanga kuti:
-Usafunika uphe mbuzi ziwiri. Ine ndinamphikira cakudya baba wako. Ndingamala kuphika unaenda kampasa. Unanyengeza baba wako. Baba wako ananyerezera kuti ndiwe Izau. Iye anakuphemberera mbupaswa nkhombo ninga mwana wa nkulu.

Djakobo apiyona kuti pinanensa kunyengeza baba wace, iye ampanga kuti:

-Mama, m'bale wanga Izau ana dzoya m'manungo, ine sinayo tayu. Baba akandiphata ndinakhala wauthambi kuna iye. Baba asafuna apase nkhombo Izau. Ndingacita tenepa, ndinakhala na dzedze.

Rabheka mai wa Djakobo ampanga kuti:

-Mwananga, dzedze inakhala na ine. Cita pinakupanga ine.

Mai wace aphika cakudya cikhafuna baba wace.

Rabheka abvazika Djakobo nguwo za Izau, m'bale wace . Na tenepa apingirira nthembe ya mbuzi m'mikono ya Djakobo, toera nyengeza baba wace.

Djakobo akwata cakudya mbaenda kuna baba wace. Izaki abvunza kuti:

-Ndiwe ani?

Djakobo alonga uthambi kuti:

-Ndine Izau. Ndinaco cakudya ninga mudandiphemba imwe. Izaki ambvundzisa kuti:

-Wakwanisa tani na kucingiza tenepa?

Djakobo ampanga kuti:

-Mulungu andiphedza. Lamukani cincino mukhale pansi mudy.

Mungamala mundipase nkhombo.

Izaki mu ntima mwace akhatawira tayu. Izaki ampanga:

-Bwera kuno. Ndisiye ndikuphate. Izaki aphata nthembe zikhali munkono mwa Djakobo.

Nthembe zadodomesa Izaki. Ambvunzisa pontho kuti:

-Ndiwe ani?

Djakobo atawira:

-Ndine Izau.

Izaki adya pidaphika Rabheka.

Baba wace aphemba
kuti:

-Fendeza kuno
ndikumpsompsona.

Anunkha nguwo za
Izau mbampasa
nkhombo, mbalonga
tenepa:

-Mulungu
mbakupase madzi a
kudzulu, na pinthu
pizinji pya pa dziko.
Madziko mbakuphatire,

mbumba mbikugodamire, mbikulemedza. Khala nkulu wa
abale ako, na ana a mai wako akugodamire. Mulungu
anaonesa nyatwa ale anakuzonda. Mulungu anapasa
nkhombo ale ana kucita udidi.

Mphapo, Izau abwerera ku nyumba.

Izau aphika ninga mukhafunira baba wace.

Iye akwata cakudya aenda kapasa baba wace. Izau alonga kuli baba wace kuti:

-Baba lamukani. Dyani pidaphika ine, toera mundipase nkhombo.

Baba wace ambvunza kuti:

-Ndiwe ani?

Izau atawira:

-Ndine, mwana wako wa nkulu, Izau.

Izaki ampanga tenepa:

-Alipo adabweresa cakudya pano. Mbani? Ine ndadya cakudya consene mbandimphemberera. Iye anakhala na kutsanzaya.

Izau alira pikulu mbampanga kuti:

-Baba, ndipasenimbo nkhombo. Kuna ine nkhabebve nkhombo?

Izaki ampanga kuti:

-Iwe unakhala kutali na dziko yadidi, dziko ya ndimo. Unati ukhale kutali na madzi anabvumba kudzulu. M'bale wako anakhala na mphambvu kupita iwe.

Izau aipirwa na Djakobo. Thangwi Djakobo an'nyengeza kawiri. Pakutoma ankwatira ukulu, kacikawiri baba wawo ampasa nkhombo ninga mwana wa nkulu. Izau akhafuna kupha m'bale wace.

Rabheka alonga kuti:

-Buluka na kucimbiza. M'bale wako asafuna kukupha. Pakumala Rabheka alonga na mamuna wace Izaki.

Ampanga tenepa:

-Ndisafuna kuti Djakobo akwate nkazi wa dzinza yanga.

Izaki atawira. Iye ampanga: "Djakobo ndoko kaone dzinza ya mai wako."

Djakobo pidaenda iye kaona dzinza ya mai wace, Mulungu ampasa citulo. Iye aona nkwiriro udabuluka kudzulu mpaka pansi. Anju za Mulungu zikhachita mbazikakwira na nkwiriro, Mulungu ampasa nkhombo Djakobo mbalonga tenepa:

-Ine ndine Mbuya, Mulungu wa Abharaamu na Mulungu wa Izaki. Ndinati ndipase iwe na anako, dziko eneyi inagona iwe. Ine ndinapasa nkhombo mbumba ya pa dziko na thangwi yako, pabodzi na anako. Ine ndiri na iwe, monsene munafamba iwe.

Mangwana
mwace,
Djakobo alonga
ekha kuti:
“Mulungu
alonga pano na
ine.” Akwata
mafuta aikha pa
mwala udacita
iye n’sago.
Mbuto eneyo
aicemera
Bheteli (ndiko
kubveka
nyumba
Mulungu.)

Na tenepa Djakobo
aenda kuna dzinza ya
mai wace. Mulungu
ankoya mbampasa
pyonsene pikhafuna
iye. Mbuya akhala
Mulungu wa Djakobo.

Mibvunzo:

1. Akhacemerwa tani ana mamphasa?
2. Baba akhafuna mwana upi?
3. Izau acinjisana nanji na kudya?
4. Udidi wa mwana wa nkulu ukhali wanji?
5. Izaki mudakhala iye nkhalamba mbani akhafuna iye pasa nkhombo?
6. Mbani adanyengeza Izaki toera atambire nkhombo?
7. Djakobo anyengeza tani baba wace?
8. Alipo adakunyengeza ntsiku inango? Iwe wabva tani?

Dhavidhi na Goliya

(David e Golias)

Pisagumanika muna 1 Samueli 17:1-58

Pa ndzidzi ukhatonga Mambo Sauli, anyankhondo a mafilixiteu abwera kamenyana na Izirayeli. Goliya akhali nyakudziwisa nkondo wa mafilixiteu. Goliya akhali wa nkulu kakamwe. Cimo cace cikhali dhuzi na kukwana makono matatu. Pida pyace pikhalemera maningi. Akhali na capeu ca safuli, mautale m'myendo, na dipa ya safuli.

Goliya akhuwa
kuna anyankhondo
a Izirayeli. Iwo
agopa maningi. Iye
akhuwa tenepa:

-Imwe na ife
tisafuna timenyane?
Thangwi yanji?

Iye akhuwa pontho
kuti:

-Tisafuna tibverane
anthu awiri. M'bodzi
wanu na ine timenyane.
Wanu angandipha,
tinakhala mabichu anu.
Ndingamupha ndine,
imwe munakhala
mabichu athu. Tumani
m'bodzi adze
kamenyane na ine.

Mambo Sauli apibva. Iye na anyankhondo ace agopa. Iwo anthawa Goliya. Zapita ntsiku makumanai Goliya mbakhacita nepeni.

Goliya akhatikana na masiku, na masikati. Na macibese na maulo. Iye akhapikuza maningi. Akathusa anyakhondo onsene.

Dhavidhi ndi mwana wakumalisa wa Djese. Babace antuma kaona abale ace. Aenda kapasa cakudya abale ace ku nkondo. Babace akhafuna dziwa angakhala anace ali mwadidi.

Dhavidhi afika. Iye aagumana abale ace. Anyankhondo ambvunza Dhavidhi kuti:

-Kuna mamuna m'bodzi anacemerwa Goliya. Iye asatitikana maningi.

Mukhapanga iwo Dhavidhi, Goliya alamuka. Atoma kutikana. Dhavidhi apibva. Iye aipiriwa napyo.

Anyankhondo abvunzisa:

-Wamuwona mamuna ule anatitikana?

Mambo Sauli adumbira kuti munthu anamupha ndinampasa muwoni wace.

Anacita banja na mwana wa mambo.

Dhavidhi alonga tenepa:

-Mbani mamuna onowu? Iye asatikana anyankhondo a Mulungu wa maso.

Eliyabhi ndi m'bale wakutoma wa Dhavidhi. Iye alonga tenepa:

-Thangwi yanji wabwera kuno?

Dhavidhi, ndoko kunyumba. Bwerera uyende kakumbize mabira. Nkhondo ndi ya anyankhondo. Si ya ana tayu.

Anyankhondo abva pikhabvunza Dhavidhi kuti:

-Mphyanji pinafuna pasa mambo, ule anapha Goliya?

Dhavidhi akhafuna menyana naye. Iwo alonga penepi kuna mambo Sauli. Iye ancemeresa.

Dhavidhi apanga mambo kuti:

-Lekani kun'gopa Goliya.

Sauli akhanyerezera kuti Dhavidhi ali kugaya.

Dhavidhi ampanga mambo kuti:

-Ine ndamenyana na nkhalamu. Mulungu andipasa mphambvu za kuikunda. Ndamenyana na cinyama cinacemerwa khandwe mbandicipha. Ico cikaphata mabira. Akhafuna kuadya. Mulungu andipulumusa pa nkhalamu. Andipulumusa pa cinyama cinacemerwa khandwe. Anati andipulumuse na Goliya. Iye asafuna cita mphika na anyankhondo a Mulungu wa maso.

Sauli ampanga Dhavidhi kuti:

-Ndoko na Mulungu wako.

Sauli akakhulupira kuti Dhavidhi anakunda Goliya. Iye akhafuna phedza Dhavidhi. Ampasa pida pyakulemera maningi. Dhavidhi apicimwana.

Dhavidhi adula pida pyonsene. Iye apisiya. Aenda ku nkhondo. Iye akwata myala mixanu. Ikhali nkalikofa mwace wang'ono. Iye akwata myala na ndinga wace, cinacemerwa funda n'cizungu.

Goliya amwona Dhavidhi. Dhavidhi akhali wang'ono. Goliya aipirwa. Iye abvunza kuti:

-Musatuma mwana uyu toera amenyane na ine? Nkhabe mamuna wa nkulu?

Goliya alonga pontho kuti:

-Iwe usabwera na mpsimbo toera umenyane na ine? Usanyerezera kuti ine ndine mwanambwa?

Dhavidhi antawira tenepa:

-Iwe usabwera kuna ine na masupada na pida pyako. Ine ndisabwera na dzina ya Mbuya. Mbuya anakukunda lero. Anthu onsene anadziwa kuti Izirayeli ana Mulungu wawo. Toera Izirayeli

akhulupire Mulungu basi, akhonde kukhulupira anthu. Mulungu anakupereka m'manja mwathu.

Goliya akhali dhuzi. Dhavidhi athamanga mbasasanyira ndinga wace.

Iye aponya mwala ukakhala mu ndinga, mbuyenda kamenya Goliya pa nkhope. Mwala wamphola mbupita munsolo.

Goliya agwa. Dhavidhi athamanga mbaenda pakhali Goliya. Akwata supada ya Goliya. Agwanda nsolo wace. Anyankhondo a mafilixiteu aona nkulu wawo afa. Agopa mbathawa. Anyankhondo a Izirayeli aatowerera. Apha mafilixiteu.

Dhavidhi akunda Goliya na mphambvu za Mulungu.

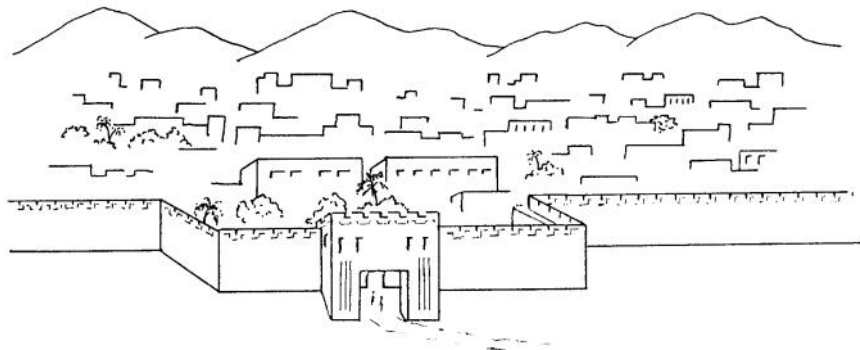
Mibvunzo:

1. Mbani Goliya?
2. Mbani Eliyabhi?
3. Akhacemerwa tani mambo wa Izirayeli ndzidzi onowu?
4. Goliya akhafuna tayu kuti anyankhondo amenyane. Alonga tani?
5. Thangwi yanji Dhavidhi aipirwa?
6. Mbani adawina nkondo?

Djona

(Jonas)

Pisagumanika muna: Djonas

Mulungu asafuna anthu a Ninivi. Iye akhakomerwa tayu na pikhacita iwo. Ninivi ukhali nzinda ukulu wa utongi wa dziko ya Sirya. Mulungu alonga na mamuna m'bodzi akhacemerwa Djona. Alonga tenepa:

-Ndoko ku nzinda wa Ninivi. Panga mbumba kuti:

-Imwe mulikudawa

pikulu kuna Mulungu.

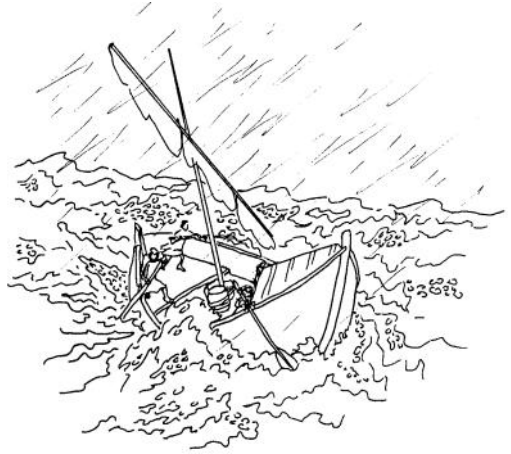
Mulungu asadziwa

pyonsene.

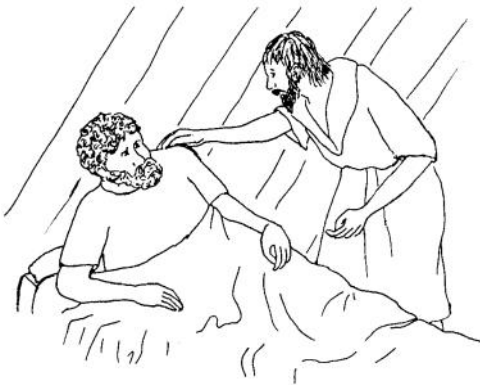

Djona akhafuna tayu kwenda ku Ninivi. Iye athawa Mulungu. Akhafuna kwenda ku Tarisisi. Iye agumana bote ikhaenda ku Tarisisi. Iye agula thikiti. Apita m'bote. Djona akhathawa Mulungu.

Kwaoneka mphepo ikulu. Bote ikakhala pakati pa bara. Mulungu atuma conzi cikulu. Bote ikhafuna ririma.

Onsene atoma kugopa. Iwo atoma cemera alungu awo. Iwo akhaponya mitolo m'bara. Iwo apungula mitolo m'bote. Djona akakhala pansu pa bote. Iye akhadagona. Akhadagona citulo cikulu. Nkulu wa bote aenda kalonga na iye. Iye ambvundza:

-Uli kucitanji pano?
Uli kugona? Lamuka phemba Mulungu wako toera atiphedze. Panango Iye anatibvera ntsisi, mbatisiya kuti tikhonde kufa.

Amuna
anyerezera
tenepa:

-Tendeni
tilesere nsango.

Tione mbani
adadawa. Iwo
amenya nsango.
Kudawa
kwagwera
Djona.

Amuna ampanga tenepa:

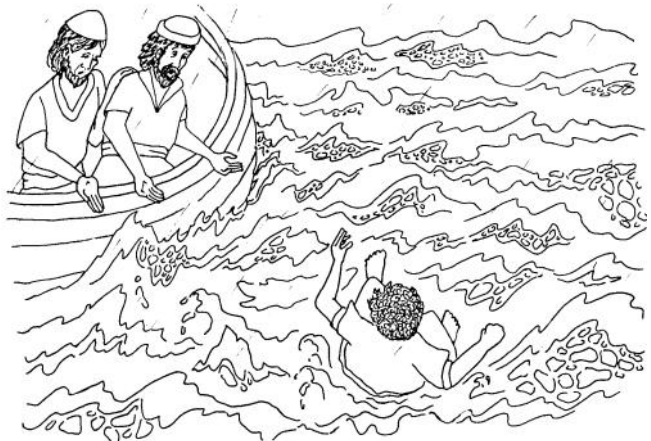
-Iwe ndiwe wasosa nyatwa yonsene. Ninji pidacita iwe?
Tipange cincino! Tikucitenji? Tisafuna tipulumuke.

Conzi cikhatekereratu kakamwe. Djona alonga tenepa:

-Ine ndiri kuthawa Mulungu wanga. Ndiponyeni pyanga
m'bara.

Bara
inakhuruzika.
Ine ndine
adadawa thangwi
ya kuipa uku.

Iwo amphata
Djona. Amponya
m'bara. Conzi
camatama.

Djona akhali m'bara.
Mulungu atuma nyama ikulu
ya m'madzi. Nyama ya
m'madzi ya meza Djona. Iye
akhala m'maso m'mimba
mwa nyama ya m'madzi,
ntsiku zitatu masiku na
masikati. Djona akumbukira
Mulungu. Iye aphembera
Mulungu. Alonga tenepa:

-Ine ndiri kwona nyatwa.

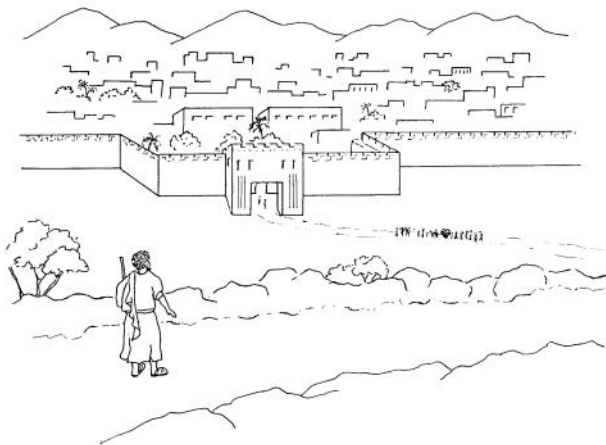
Oh Mbuya! Cincino

ndisakukumbukirani. Oh Mbuya! Ndibuluseni muno.

Ndimwe basi Mbuya anakwanisa kundibulusa mu nyatwa
ino.

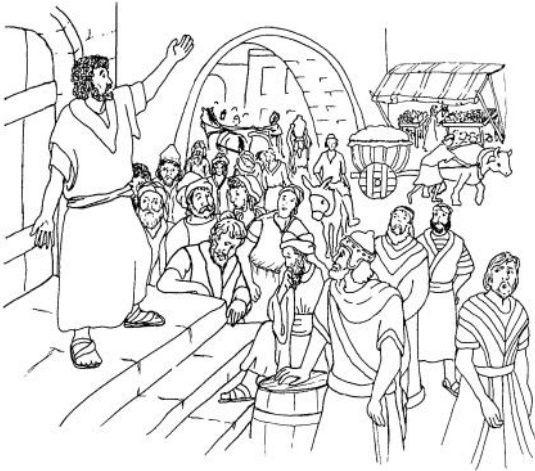

Mulungu abva kuphembera kwa Djona. Apanga nyama
ya m'madzi. Nyama ya m'madzi yatapika Djona kuntunda.
Mulungu alonga na Djona kuti:

-Ndoko ku nzinda
ukulu wa Ninivi.
Longa na mbumba.
Apange pidakutuma
ine.

Djona aenda ku Ninivi. Iye abvera fala ya Mbuya. Djona afika mu nzinda. Iye atoma kulonga mafala adantuma Mulungu. Alonga na kukhuwa kuti:

-Mbizidzati kumala ntsiku makumanai, Mulungu anafudza nzinda wa Ninivi.

Anthu onsene apibva. Iwo akhabvesera mafala

akhalonga Djona. Iwo atawira Mulungu. Mambo alonga tenepa:

-Tendeni tipimane cakudya.

Mbatilekeni kudya cinthu. Mbatiphembereni maningi. Ndife

anthu akucita kuipa. Tidembetereni patsogolo pa Mulungu. Tisafunika ticinje makhaliro athu. Panango Iye anakhala na ntsisi na ife. Anthu onsene atawira. Mulungu aona pikhacita iwo.

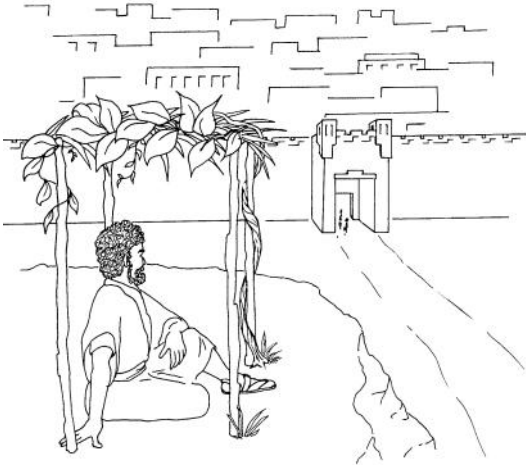

Aabvera ntsisi. Iye hadafudzabve tayu nzinda wa Ninivi. Iwo asiya macitiro awo akuipa.

Djona atsukwala maningi. Aphemba Mulungu tenepa:

-Ine ndikhapidziwa.

Imwe ndimwe Mulungu muna ntsisi na anthu. Oh Mbuya, kazinji kene musaabvera ntsisi. Cincino mwalekerera mbumba ya Ninivi. Ndi thangwi eneyo ikakhonderene bwera kuno. Cincino funa ndife pyanga.

Djona abuluka mu nzinda. Iye akhala dhuzi na penepo. Amanga khumbi ibodzi, mbakhala penepo. Mulungu ameresa muti ubodzi. Muti wagudumira khumbi. Muti wapasa nthunzi Djona. Djona akomerwa maningi.

Mbwenye Mulungu, mangwana mwace atuma mpfunye. Mpfunye yagwanda muti. Muti wauma. Na tenepa Mulungu apepesa mphepo yakupisa. Mphepo ikhafuna kunkomola. Djona akhafuna kufa pyace. Adungunya maningi. Iye alonga tenepa:

-Khala kwace m'maso ndi kupi? Mpyadidi kufa pyanga. Mbwenye Mulungu alonga naye mwadidi Djona kuti:

-Thangwi yanji usadungunya na kufa kwa muti?

Muti nkhaba nzimu. Ine ndisanentseka na anthu a Ninivi. Iwo ana nzimu. Mbani anafunika maka-maka? Ndi muti ubodzi, peno ndi anthu azinji?

Tawira:

1. Ndi kupi kukakhala mambo wa utongi wa Sirya pa ndzidzi wa Djona?
2. Djona akathawira kupi?
3. Acitanji Mulungu toera kupingiza ulendo wa Djona?
4. Acitikanji Djona pidaponyiwa iye m'bara?
5. Pakumalisa Djona ninji cikanentseka na iye?
6. Ninji cikhanentseka na Mulungu?
7. Longa n' cigwagwa pidapfunza iwe mu bukhu iyi.

Xadhereki, Mixeki na Bheti-Neko

(Sadrac, Mesac e Abed-Nego)

Pisagumanika muna: Danyel 3i

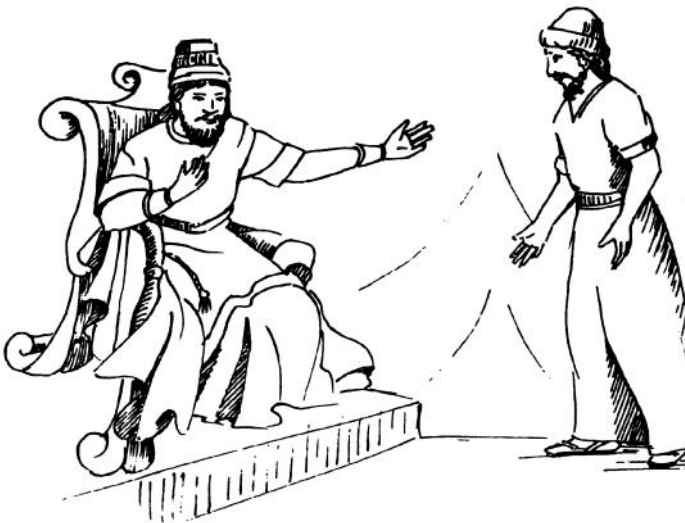
Nabhukodhonzori akhali mambo wa Bhabhiloni. Iye akhadatapata madziko mazinji. Dziko ya madjuda ikhali yace. Iye akwata madjuda anango mpaka ku Bhabhiloni.

Xadhereki, Mixeki na Bheti-Neko afika mpaka ku Bhabhiloni. Mambo akhafuna kuti iwo amphatire basa. Kweneko akhalako.

Mambo
Nabhukodhonzori
acitisa dzimunthu ya
oro. Dzimunthu eneyo
yakhala ninga pire
pinacemerwa
“bhoneka” n’cizungu.
Ikhali ikulu kakamwe.
Mambo acita
dzimunthu eneyo ku
Bhabhiloni.

Mambo alonga kuti:
-Ine ndisafuna
atsogoleri onsene,
anyakukoya kobiri,
anyakutonga miseru na atongi afike patsogolo panga.
Ndisafuna ndiapangise dzimunthu ipsa. Tendeni tayizimule.
Onsene afika toera aone dzimunthu ipsa.

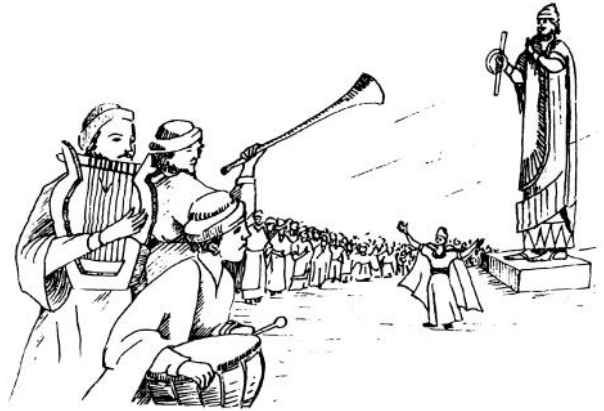

Onsene
akhadagumanyikana
dhuzi na dzimunthu.
Nyabasa m'bodzi wa
mambo, alonga na
kukhuwa kuti:

-Bveserani imwe
mbumba za madziko
onsene, za umambo
onsene, za madzinza
onsene, na za
malongero onsene!
Munadza kabva
matuluka na pinthu
pinango mbapilira.

Mungapibva,
monsene godamani
mbamukotama
mpaka pansi. Onsene
asatongwa kulambira
dzimunthu ya mambo
Nabhukodhonorori.

Pinthu pya
kuimbwa pyalira.
Anthu agodama,
pontho mbalambira
dzimunthu ya oro.
Mbwenye Xadhereki,
Mixeki na Bheti-
Neko akhonda
kuilambira
dzimunthu.

Anthu anango a utongi aenda kwa mambo. Aenda kasumira madjudu. Aasumira thangwi pidakhonda iwo kubvera.

Atongi apanga mambo Nabhukodhonzori tenepa:

-Imwe mambo wakulemezeka mwaikha mwambo.

Mwambo usalonga tenepa:

“Pinthu pya kuimbwa pingalira, onsene mbagodame. Agodame toera kulambira dzimunthu ya oro. Tonsene tisatongwa tibvere mwambo. Anakhonda kubvera anati aponyiwe m’moto wakugaka.” Mambo Nabhukodhonzori, alipo amuna anango anatonga dziko ya Bhabhiloni. Iwo nkhaba cita penepi. Nkhaba kulambira dzimunthu. Nkhaba kugodama patsogolo pa dzimunthu. Amuna enewa ndi Xadhereki, Mixeki na Bheti-Neko.

Nabhukodhonorori ayipirwa. Mambo alonga tenepa:

-Ndidzesereni pano amuna enewa atatu.

Iwo afika. Mambo aabvunza kuti:

-Thangwi yanji imwe nkhabe kulambira dzimunthu?

Thangwi yanji imwe nkhabe kugodamira dzimunthu ya oro?

Cincino munabva pya kuimbwa mbapilira. Musatongwa kugodama na kulambira dzimunthu. Mungakhonda, munaponyiwa m'moto wakugaka pikulu.

Nkhabe Mulungu wa mphambvu zikulu kakamwe. Nkhabe m'bodzi anakupulumusani m'manja mwanga. Nkhabe Mulungu m'bodzi anafuna kukupulumusani.

Xadhereki, Mixeki na Bheti-Neko atawira mambo mbalonga tenepa:

-Nkhabe cinafuna ife kutawira. Mbwenye tinaphatira Mulungu wa Izirayeli. Iye anati atipulumuse nkati mwa moto.

Kutipulumusa na

kukhonda kutipulumusa, ife nkhaba kutawira kulambira dzimunthu ya oro. Nkhabe kudza kalambira mulungu wa Bhabhiloni.

Nabhukodhonzori ayipirwa pikulu na Sadhereki,

Mixeki na Bheti-Neko, mbalonga tenepa:

-Thimizani moto ugakiretu kakamwe. Uciteni kuti ugakiretu kakamwe kupiringana kanomwe ninga munagakira iwo nsiku zonsene.

Mambo alonga
kuna amuna
akuwanga kakamwe
a pa nsoka wa
anyankhondo ace
kuti:

-Mangani aphale
atatu awa. Ndokoni
mwaaponye m'moto
wakugaka.

Anyankhondo
aamanga aphale, mbaenda kaaponya m'moto.

Mambo Nabhukodhonorori adzumatirwa.

Abvunza atsogoleri a basa kuti:

-Hakhalipo amuna atatu tayu? Tidamanga tayu amuna
atatu mbatyaponya m'moto?

Iwo atawira kuti:

-Ndimo mwene, mambo wakulemezeka.

Mambo adzumatirwa mbalonga tenepa:

-Ndisaona tani amuna anayi m'moto? Pa anthu awa

wacinayi
asakhala
ninga
Mulungu.

Mambo apasa cidzo Sadhereki, Mixeki na Bheti-Neko. Iwo aphantira Mambo mu dziko ya Bhabhiloni.

Tawira:

1. Mbapi madzina a amuna atatu akhadaponyiwa m'moto wakugaka kakamwe?
2. Asacemerwa tani mambo akhatonga dziko ya Bhabhiloni pa ndzidzi ukhakhala amuna atatu?
3. Ikhacemerwa tani dziko ikhacitika ipi pyonsene?
4. Ndimu mwene kuti nguwo za amuna atatu adaponyiwa m'moto, zamala kupya?
5. Ndimu mwene kuti adasumira Xadhereki na Mixeki na Bheti-Neko ndi Dhanyeli?
6. Tisatongwa kulambira dzimunthu?
7. Longa na mafala pang'ono pire pidapfunza iwe.

Dhanyeli mu Djendje ya Nkhalamu

(Daniel na Cova dos Leões)

Pisagumanika muna Dhanyeli 6

Dhanyeli akhali wa nzinda wa Djerusalema.

Iye akwatiwa mbaenda ku nzinda wa Bhabhiloni. Mambo wa mu nzinda onowu, dzina yace, ndi Dharyu. Iye aphata basa maningi na Mambo Dharyu. Na tenepa mambo akhafuna maningi kupereka takhuta kuna Dhanyeli. Mambo akhafuna maningi kupangisa kukomerwa kwace. Iye akhafuna kunsimbisisa patsogolo pa amambo anango.

Atsogoleri anango, adakomerwa tayu na kukuzwa kwa Dhanyeli. Nsiku zonsene, iwo akhansaka kuti ampase thangwi, na pinango pyakuipa. Mbwenye nkhaba gumanika thangwi muna iye. Amuna anyerezera tenepa: “Dhanyeli midzidzi yonsene akhaphembera Mulungu wace. Tendeni ticite nsambo wace, toera timpase thangwi.”

Iwo aenda kuna mambo.

Mbalonga kuti:

-Mambo Dharyu! Muna mphambvu maningi. Tonsene tisafunika kuti tilambire imwe, tikhonde kulambira unango. Analambira alungu anango, mbakhonda kulambira imwe, anaphiwa. Asatongwa kuponyiwa mu djendje ya nkhalamu. Imwe musafuna mucite ntemu ubodzi na thangwi ya penepi.

Na tenepa mambo anyerezera, kuti ndi nzeru zadidi. Mambo Dharyu abulusa ntemu. Nkhaba munthu anafuna kuucinja.

Dhanyeli aubva mwambo upsa.
Iye apita mukhagona iye. Majanera
akhali bwandzu. Iye mbatoma
phembera. Ntsiku zonsene
akaphembera katatu pa ntsiku. Na
tenepa amuna ale aenda kweneko.
An'gumana mbakaphembera
Mulungu wace

Mbankwata Dhanyeli mbaenda
naye kuna mambo. Mbaenda
kampambizira kuipa patsogolo pana
mambo, mbalonga kuti:

-Imwe mambo! Tagumana
Dhanyeli mbakaphembera Mulungu wace. Iye ali
kudodomesa mwambo wathu. Mwambo wathu usalonga kuti
iye asafunika alambire mambo basi.

Tina ntsisi na mambo!

Iye akhafuna pulumusa Dhanyeli. Pyacimwanika kuti

Na tenepa,
mambo alonga kuti:
Mponyeni Dhanyeli
n'djendje ya
nkhalamu. Mambo
ampanga Dhanyeli
kuti:

-Ulikuphatira
Mulungu wako.
Ndisakhulupira kuti
iye anacita
mphambvu.
Ndisakhulupira kuti
iye anakupulumusa.

Pidamala iye mambo
abwerera ku nyumba kwace,
ku mbutu yace ya basa.
Mambo adagona mwadidi
tayu. Anenseka maningi na
thangwi ya Dhanyeli.

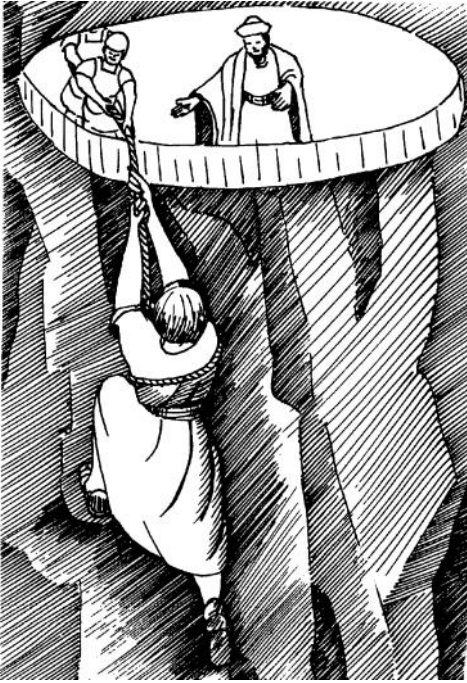
Abesa na macibese mbaenda ku djenje ya nkhalamu. Iye akhuwa kuli Dhanyeli na fala yakutsukwala:

-Dhanyeli, ndiwe bichu wa Mulungu wa ndimo mwene. Uli m' maso? Mulungu wako mbakupulumuse mu djendje ya nkhalamu.

Dhanyeli atawira kuti:

-Mambo khalani m' maso kwenda na kwenda. Ndiri m' maso. Mulungu wanga atuma maanju ace. Maanju afunga miromo ya nkhalamu. Izo zidandicita kuipa tayu. Mulungu asapidziwa kuti ine nkhabe thangwi.

Mambo Dharyu akomerwa maningi. Mbalonga tenepa:

-M'buluseni Dhanyeli n'djendje. Iwo am'bulusa n'djendje. An'gumana nkhabe cironda, nkhabe kwarunyika. Dhanyeli anyindira Mulungu wace. Mulungu ampulumusa mu djendje ya nkhalamu.

Mambo alonga kuti:

-Kakwateni amuna ale adalonga uthambi kuna Dhanyeli. Aponyeni n'djendje ya nkhalamu. Iwo aponya n'djendje.

Iyo adafika tayu pansu. Aphiwa mbadyiwa na nkhalamu.

Na tenepa Mambo Dharyu alemba tsamba kuli anthu onsene. Iye alemba tenepa: “Ndisafuna ntendere kuli anthu onsene. Ndisatonga onsene n’dziko mwanga. Musafunika mugope, mulemedze Mulungu wa Dhanyeli. Iye ndiye Mulungu wa m’maso na wakukhaliratu. Nkhabe munthu anakwanisa fudza ufumu wace. Mphambvu zace ntsakwenda na kwenda. Iye asapulumusa mbalekerera. Iye apulumusa Dhanyeli mu djendje ya nkhalamu.”

Ndimo peno nkhabe:

1. Mambo Dharyu aponyiwa mu djendje ya nkhalamu.
2. Dhanyeli aponyiwa mu djendje ya nkhalamu.
3. Nkhalamu zidamphekesa tayu Dhanyeli.
4. Adalonga uthambi kuna Dhanyeli aphiwa na nkhalamu.
5. Ndzidzi wa Mambo Dharyu, Dhanyeli akhalima minda.

Índice

Madzi Makulu Adamala Dziko.....	5
Abharaamu na Izaki	12
Djakobo.....	15
Dhavidhi na Goliya	28
Djona	35
Xadhereki, Mixeki na Bheti-Neko.....	43
Dhanyeli mu Djendje ya Nkhalamu	52

LIDEMO.NET

LÍNGUAS DE MOÇAMBIQUE